

Erasmus+

OSNOVNA ŠOLA KAJETANA KOVIČA RADENCI, RADGONSKA CESTA 10, 9252 RADENCI

Telefon: 02 566 96 50

Fax.: 02 566 96 53

E-pošta: pp@os-radenci.si

Matična št.: 5082919

DŠ: 57189684

www.os-radenci.si

Prometno – varnostni načrt Osnovne šole Kajetana Koviča Radenci

Ravnateljica:

Nataša Lipič

Radenci, september, 2024

VSEBINA:

1. UVOD
2. SPLOŠNE INFORMACIJE O ŠOLI
3. OPREDELITEV OSREDNJIH CILJEV IN NAMEN NAČRTA
4. PRAVILNO IN ODGOVORNO RAVNANJE ŠOLARJEV IN STARŠEV V CESTNEM PROMETU
4.1 ŠOLAR – PEŠEC
4.2 ŠOLAR – KOLESAR
4.3 ŠOLAR – POTNIK
5. GRAFIČNI PRIKAZ ŠOLSKIH POTI S PRIKAZOM NEVARNIH MEST
5.1 NAČRTOVANJE VARNIH ŠOLSKIH POTI
6. AKCIJE ZA ZAGOTAVLJANJE VEČJE PROMETNE VARNOSTI UČENK IN UČENCEV
6. 1 SKRBR ZA PROMETNO VARNOST UČENCEV
6. 2 RUMENA RUTICA
6. 3 PRVI ŠOLSKI TEDEN
6. 4 BODI (PRE)VIDEN
6. 5 KOLESARSKI IZPITI IN VARNO KOLO
6. 6 DAN DEJAVNOSTI - ŽIVI ZDRAVO, POTUJ TRAJNOSTNO
7. ZAKLJUČEK
8. LITERATURA IN VIRI

1. UVOD

Načrt šolskih poti Osnove šole Kajetana Koviča Radenci je namenjen večji varnosti šolarjev v cestnem prometu. Osnovni namen načrta je prikazati najvarnejšo pot v šolo in iz nje ter povečati varnost v prometu, poudariti nevarna mesta na sami poti ter ukrepe za izboljšanje prometne varnosti.

2. SPLOŠNE INFORMACIJE O ŠOLI

Šolski okoliš obsega naslednje kraje: Radenci, Rihtarovci, Boračeva, Turjanci in Šratovci.

Nekaj otrok pa pride v našo šolo tudi iz drugih šolskih okolišev.

Otroci naše šole so v promet vključeni na različne načine. Nekateri pridejo v šolo kot pešci, kot sopotniki v osebnih vozilih, nekateri občasno celo s kolesom, ko imajo opravljan kolesarski izpit, in ko starši presodijo o pripravljenosti. Ker imajo otroci manj izkušenj in zaradi svojih psihofizičnih lastnosti, so v prometu še posebej ogroženi. Zaradi navedenega Zakon o varnosti cestnega prometa navaja in poudarja, da morajo biti otroci kot udeleženci v cestnem prometu deležni posebne pozornosti in pomoči drugih udeležencev.

Od poletja 2000 je prometna situacija v Radencih bistveno boljša in varnejša za vse udeležence v prometu, ker so dve križišči preuredili v krožišče. Obnovili so cesto in razširili pločnike za uporabo pešcem in kolesarjem.

Prometna signalizacija je urejena, pot do šole je označena s srčki, ki otroke varno vodijo do šole in nazaj domov. Parkiranje avtomobilov je omogočeno na parkirišču pri šoli, ob šoli in ob železnici.

3. OPREDELITEV OSREDNJIH CILJEV IN NAMEN NAČRTA

Osnovni namen načrta je predstavitev najvarnejših šolskih poti, opredelitev kritičnih točk in odsekov, ki predstavljajo za šolarje potencialno nevarna mesta, ter predlog potrebnih ukrepov za izboljšanje varnosti, ki so naslednji:

- vzpostavitev komisije (šola, starši, SPV - Svet za preventivo in vzgojo, policija, redarska služba, upravljavci cest) in ogled na terenu,
- izdelava morebitnih tehničnih rešitev,
- sprememba prometnega režima (npr. omejitev prometa za določene vrste vozil, prepoved vožnje ipd.),

- investicijsko vzdrževanje in
- umirjanje prometa.

Temeljni cilji izdelanega načrta šolskih poti so:

- povečanje varnosti in zaščita ranljivejših udeležencev v cestnem prometu (šolarji – predvsem v vlogi pešcev),
- nič mrtvih in hudo telesno poškodovanih otrok na šolskih poteh,
- povečanje učinkovitosti načrtov šolskih poti,
- povečanje izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnejših šolskih poti,
- uporabnost načrtov za vse deležnike zagotavljanja prometne varnosti v obravnavanem šolskem okolišu,
- uporabnost načrtov, tako za šolo in šolarje, kot tudi za starše in lokalno skupnost in
- varnejša cestna infrastruktura in odprava nevarnih mest na šolskih poteh

4. PRAVILNO IN ODGOVORNO RAVNANJE ŠOLARJEV IN STARŠEV V CESTNEM PROMETU

Za pravilno in odgovorno ravnanje v cestnem prometu je potrebno:

- upoštevati vzgojno-preventivne vsebine in navodila za učence (pešce, kolesarje, vozače),
- upoštevati vlogo mentorjev pri informiranju učencev in staršev,
- se zavedati pomena skupinskega ogleda šolskih poti na začetku šolskega leta s pomočjo izdelanega načrta šolskih poti,
- uporabljati preventivno-vzgojne publikacije,
- redno spremljati in poznati aktualno zakonodajo za področje šolskih poti.

Zakon o pravilih cestnega prometa poudarja odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov otrok, in sicer so le-ti dolžni skrbeti ali izvajati nadzor nad otrokom ali mladoletnikom, ko je ta udeležen v cestnem prometu. Otroci opazujejo naše ravnanje in ga skušajo posnemati, zato je vloga staršev pri vzgoji otroka za pravilno ravnanje v cestnem prometu izrednega pomena. Otroci morajo biti kot udeleženci v cestnem prometu deležni posebne pozornosti in pomoči vseh drugih udeležencev. V cestnem prometu smejo samostojno sodelovati šele, ko se starši, skrbniki oziroma rejniki prepričajo, da so otroci sposobni razumeti nevarnosti v prometu in da so seznanjeni s prometnimi razmerami na prometnih površinah, kjer se srečujejo s cestnim prometom.

4.1 ŠOLAR – PEŠEC

- Šolar – pešec mora uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev.
- Šolar – pešec se mora pred prečkanjem ceste vedno ustaviti. Preden stopi na vozišče, preveri, ali se mu približujejo vozila, na način, da pogleda levo, desno in še enkrat levo. Prečkanje ceste med parkiranimi vozili se odsvetuje (v primeru, če ni v bližini prehodov za pešce, naj šolar prečka cesto za zadnjim parkiranim avtomobilom).
- Šolar – pešec naj uporablja podhode, nadhode in prehode za pešce. Na semaforiziranih prehodih mora počakati na zeleno luč za pešce in se prepričati s pogledom levo-desno, da so vozniki resnično ustavili. Na nesemaforiziranih prehodih je potrebno poleg naštetega pozornost nameniti približujočim vozilom, da se ta ustavijo in šele nato šolar varno prečka cesto. Šolar prečkanje predhodno naznani z dvignjeno roko.
- Otroci morajo imeti v prvem razredu osnovne šole na poti v šolo in domov spremstvo polnoletne osebe. Spremljevalci so lahko tudi otroci, starejši od 10 let, in mladoletniki, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki otroka.
- Otroci morajo ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču, odsevnik, ki ne sme biti rdeče barve in katerega odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm².
- Učenci prvega in drugega razreda osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje poleg odsevnika nositi tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.
- Pešci morajo hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje. Pešca – šolarja lahko izjemoma usmerimo tudi na vozišče, če tam ni pločnika, pešpoti, kolesarske steze, hkrati pa zagotovimo na teh odsekih znižano hitrost do 30 km/h s celostno prometno ureditvijo. Enako velja tudi v primeru izjeme, ko pešca usmerimo na desno stran vozišča v smeri hoje.
- Promet se je v zadnjih letih bistveno povečal, zato so v prometu najbolj izpostavljeni pešci, predvsem mlajši. Učence je potrebno vsakodnevno opozarjati na varno hojo v šolo in domov. Že v začetku šolskega leta se pri razrednih urah učenci pogovorijo z razrednikom o varnih poteh v šolo. Velik poudarek damo na kulturno obnašanje v prometu, poznavanje pravil v prometu, predvsem v situacijah, v katerih se lahko učenci znajdejo na kateri izmed šolskih poti.

4.2 ŠOLAR – KOLESAR

- V cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let (drugače le v spremstvu

polnoletne osebe). Na naši šoli se učenci usposobijo za vožnjo s kolesom v 5. razredu. Ko opravijo kolesarski izpit, dobijo veljavno kolesarsko izkaznico.

- Šolar – kolesar mora uporabljati prometne površine, namenjene kolesarjem (kolesarske steze, poti). V kolikor na ali ob vozišču ni kolesarske steze ali pasu, mora kolesar voziti ob desnem robu vozišča (cca. 1 m od roba vozišča).
- Kolesa morajo biti tehnično brezhibno opremljena (ustrezna višina sedeža, zavore, zvonec, odsevniki, žarometi). Kolesar poskrbi, da je viden tako podnevi kot ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti (uporaba signalnih barv na oblačilih, odsevnih trakov, svetilk).
- Šolar – kolesar mora imeti med vožnjo kolesa ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado. Enako velja tudi takrat, kadar se vozi na kolesu kot potnik.
- Šolar – kolesar mora biti pozoren na dogajanje v prometu in upoštevati predpise.
- Pri hoji ob kolesu na vozišču je varneje, če kolesar hodi ob desni strani kolesa.
- Telefoniranje med vožnjo na kolesu je prepovedano in nevarno. Odsvetuje se tudi uporaba slušalk med vožnjo na kolesu.
- Prevažanje sošolcev na prtljažniku je prepovedano in nevarno.
- Kolesarske steze morajo kolesarji uporabljati in voziti po njih v skladu s prometnimi predpisi (upoštevati prometne znake in puščice na kolesarski stezi, ki določajo smer prometa na njej – napačna smer vožnje je najpogostejša napaka vseh kolesarjev).
- Kolesarji smejo prečkati prehod za pešce le kot pešci in pred tem sestopiti s kolesa in ga potiskati ob sebi. Drugače je na prehodu za kolesarje, kjer pa vseeno velja prevoziti prehod z veliko mero previdnosti.
- Učencem kolesarjem svetujemo prometno varnejše poti, ki so prometno manj obremenjene.

Slika1: Obvezna oprema kolesa in kolesarja

- Kolo mora biti parkirano oziroma postavljeno v kolesarnici.

Slika 2: Kolesarnica pri šoli

4.3 ŠOLAR – POTNIK

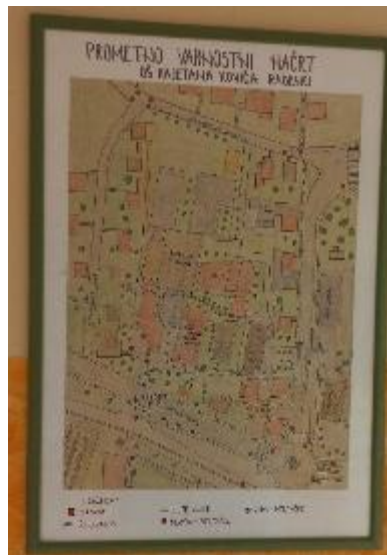
- Številne šolarje starši pripeljejo v šolo z avtomobili.
- Šolar – potnik je vedno pravilno pripet z varnostnim pasom ter, glede na njegovo starost, nameščen v ustreznem varnostnem sedežu. Po Zakonu o pravilih cestnega prometa mora biti otrok, manjši od 150 cm, med vožnjo v motornem vozilu z vgrajenim zadrževalnim sistemom, zavarovan z zadrževalnim sistemom, ki je primeren otrokovi telesni masi. Za osnovnošolske otroke je torej primerna skupina II + III, kamor spadajo sedeži za otroke, težke med 15 in 36 kg oziroma stare od 3 do 12 let. Šolarji naj vstopajo ali izstopajo iz avta na tisti strani, ki je obrnjena stran od prometa (na pločnik).
- Starši oz. vozniki osebnih vozil, ki pripeljejo otroke v šolo, se morajo zavedati odgovornosti in pomembne vloge, ki jo imajo v prometu. Starši morajo biti v prometu zgled otrokom, upoštevati morajo cestno prometne predpise in se morajo v prometu kulturno obnašati. Le tako lahko poskrbimo za učinkovit prenos dobre prometne vzgoje na učence oz. otroke.
- Pri prevozu otrok v šolo starši naletijo tudi na problem parkiranja. V okolici šole je malo parkirnih mest, ta pa so namenjena tako zaposlenim kot tudi obiskovalcem. Starši, naj koristijo njim namenjena prosta parkirna mesta.

Slika 3: Parkirišča, ki jih lahko koristijo starši, so obkrožena z rdečo barvo

5. GRAFIČNI PRIKAZ ŠOLSKIH POTI S PRIKAZOM NEVARNIH MEST

Šolske poti v okolici šole so prikazane na spodnji skici. Označene so varne in nevarne točke v okolici šole.

Slika 4: Skica varnih in nevarnih prometnih točk v okolici šole

5.1 NAČRTOVANJE VARNIH ŠOLSKIH POTI

Namen: poiskati možne izboljšave ugotovljenih nevarnih mest.

Cilj: izboljšanje prometne varnosti na obstoječih prometnih poteh.

Ukrepi:

- vzpostavitev komisije (šola, starši, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu - SPVCP, policija, redarska služba, upravljavci ceste);
- ogled na "licu mesta";
- iskanje možnih izboljšav in
- vzpostavitev strategije, kako zadevo realizirati.

Regulativni ukrepi:

- sprememba prometnega režima;
- prepovedi voženj;
- posebna določila in
- drugo.

Gradbeni ukrepi:

- investicijsko vzdrževanje;
- umirjanje prometa in
- drugo.

Na prvih roditeljskih sestankih razredniki opozorijo starše predvsem na najpogostejša nepravilna vedenja, nevarnosti ter na pravilno ravnanje otrok v prometu.

Opozorimo jih na to, kako pripeljejo svoje otroke v šolo in kje jih izpustijo iz avtomobilov, da bodo otroci varno prispeli v šolo.

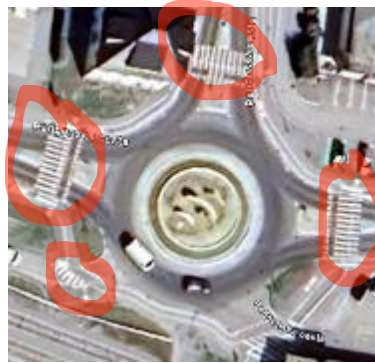
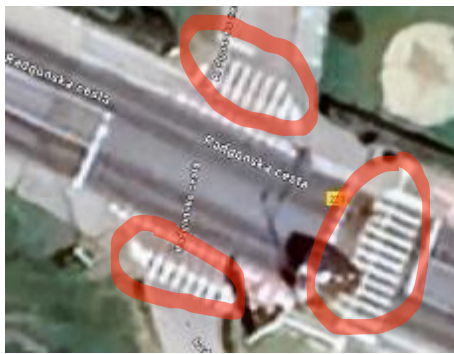
Pešpoti

V načrtu so varne poti za učence, ki prihajajo v šolo peš, označene z rdečo barvo. Tudi na teh poteh morajo biti učenci pozorni in upoštevati promet, posebej pa morajo biti previdni na posameznih točkah, ki so označene s števkami:

1. Prehod za pešce pri pošti:

2. Prehodi pri šoli, prečkanje Radgonske ceste:

3. Prehod za pešce v krožišču cest za smer Ljutomer in Kapela:

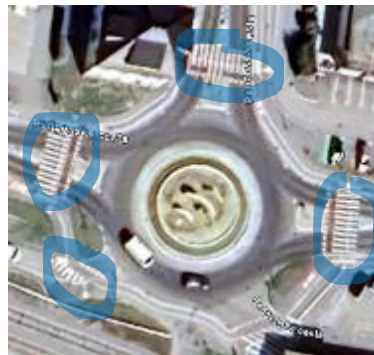
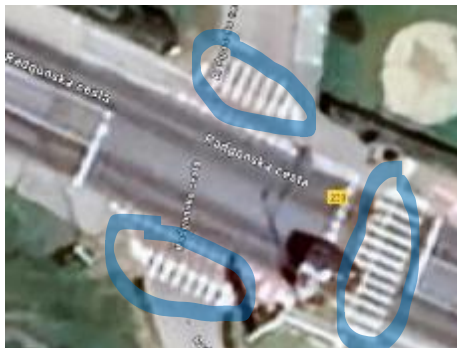
4. Cesta brez pločnika v Boračevi:

Kolesarske poti

V načrtu so varne kolesarske poti za učence, ki se vozijo v šolo s kolesom, označene z modro barvo. Tudi na teh poteh morajo biti učenci pozorni in morajo upoštevati promet, posebej pa morajo biti previdni na posameznih točkah, ki so označene s številkami:

1. Prehod pri šoli, prečkanje Radgonske ceste:

- prehod za pešce v krožišču cest za smer Ljutomer in Kapela:

Organiziran šolski prevoz na dneve dejavnosti, tekmovanja in dogodke

Za prevoz imajo učenci organiziran avtobusni prevoz. Učitelji - spremljevalci pripravijo varnostni načrt. Za izredni prevoz šolskih otrok (izleti, ekskurzije, tekmovanja ...) morajo vozila, s katerimi se opravljajo prevozi v cestnem prometu, izpolnjevati poleg splošnih zahtev za vozila, tudi posebne tehnične zahteve iz Pravilnika o posebnih pogojih za vozila, s katerimi se prevažajo skupine otrok.

Zakon o osnovni šoli zagotavlja učencem pravico do brezplačnega prevoza v šolo. Starši oz. vozniki osebnih vozil, ki pripeljejo otroke v šolo, se morajo zavedati odgovornosti in pomembne vloge, ki jo imajo v prometu. Starši morajo biti v prometu zgled otrokom, upoštevati morajo cestno prometne predpise in se morajo v prometu kulturno obnašati. Le tako lahko poskrbimo za učinkovit prenos dobre prometne vzgoje na učence oz. otroke. Starši morajo poskrbeti za kar največjo možno varnost otrok v vozilih. Upoštevati je treba, da otroci sedijo pripeti na zadnjih sedežih do 12. leta. Za mlajše otroke je potrebno uporabljati avtomobilske otroške

sedeže, ki morajo imeti ustrezno homologacijo. Predvsem je pomembno, da avtomobilski otroški sedež pravilno uporabljamo in da upoštevamo navodila proizvajalca. Poškodovanega avtomobilskega sedeža ne uporabljamo. Otrok pa naj bo pravilno pripet v sam sedež.

6. AKCIJE ZA ZAGOTAVLJANJE VEČJE PROMETNE VARNOSTI UČENK IN UČENCEV

6. 1 SKRB ZA PROMETNO VARNOST UČENCEV

- 1. razred: po zakonu je predpisano obvezno spremstvo na poti v šolo in iz nje.
- 2. razred: varno prihajanje/odhajanje učencev v in iz šole.
- 3. razred: učiteljice se o varnem prihodu v šolo z učenci večkrat pogovarjajo, in sicer ob začetku šolskega leta in ob različnih priložnostih, ko so z učenci v okolici šole.
- 4. razred: ugotovijo pomen posebnih pravil za promet, utemeljijo pomen ustrezne opreme za različne načine gibanja, pojasnijo, da je za varnost prometa pomembno, da so udeleženci v prometu pozorni na druge, razložijo, čemu so namenjeni signalna oprema vozil in pešcev ter prometni znaki, utemeljijo pomen varnostne čelade pri vožnji s kolesom ter pripenjanja varnostnega pasu v avtu, poimenujejo in opišejo sestavne dele in obvezno opremo kolesa, znajo pravilno vzdrževati kolo, razložijo in utemeljijo pomen ravnanja v prometu skladno s predpisi in glede na razmere na cestišču, prepoznajo in analizirajo varne in manj varne poti za pešce in kolesarje, poznajo različne dejavnike, ki vplivajo na ravnanje udeležencev v prometu, na primerih analizirajo in presojuje strategije ravnanja pešcev in kolesarjev, znajo opisati varne in manj varne poti v šolo za pešce in kolesarje.
- 5. razred: v okviru kolesarskega krožka spoznajo prometne predpise, vadijo pravilno vožnjo na prometnem poligonu in opravljajo kolesarski izpit.
- od 6. do 9. razreda: Prometne vsebine so vključene v posameznih učnih načrtih tudi v višjih razredih, kjer učitelji učence ponovno opozarjajo in osveščajo o pravilnem ravnanju v prometu.

Kadar potekajo dnevi dejavnosti izven okolice šole ali v drugih krajih, vodstvo šole zagotovi ustrezno število spremljevalcev, ki učence opozorijo na varno udeležbo v prometu. O načrtu varnih šolskih poti razpravljajo učenci pri razrednih urah in v šolski skupnosti. Za učence nižjih razredov je priporočljiv ogled varnih šolskih poti, prehodov za pešce ipd.

6. 2 RUMENA RUTICA

Akcija je namenjena prvošolcem in drugošolcem. Poteka skozi vse leto, ob začetku šolskega leta pa še intenzivneje. Učence in starše prvošolcev natančno seznanimo s prometno varnostnim načrtom šole in varnimi potmi v šolo. Pri tem sodeluje tudi policist, vodja šolskega okoliša. Starši prejmejo knjižico Prvi koraki v prometu, ki je v pomoč staršem pri prometni vzgoji otrok.

Prvošolci prihajajo in odhajajo v šolo v spremstvu staršev oz. starejše osebe.

6. 3 PRVI ŠOLSKI TEDEN

Policisti ali pooblaščen osebe (člani Zveze šoferjev) s svojo prisotnostjo umirjajo promet in izvajajo okrepljen nadzor prometne varnosti otrok v okolici šole. Policist spremlja učence pri vstopanju in izstopanju iz avtobusa, prisoten je pri vožnji, otroke opozori na pravilno vedenje in na nevarnosti, ki so jim izpostavljeni, z razredniki in učenci prehodi bližnjo okolico šole.

6. 4 BODI (PRE)VIDEN

Z akcijo spodbujamo in navajamo učence k uporabi kresničk in oblačil z odsevniki. Ob slabi vidljivosti, v mraku in ponoči kot pešci obvezno nosimo kresničko ali drugo odsevno telo, in sicer na vidnem mestu, na strani, ki je obrnjena proti vozišču. Učenci 4. razreda pišejo na to temo starejšim ljudem.

6. 5 KOLESARSKI IZPITI IN VARNO KOLO

Učenci 5. razreda skupaj s starši poskrbijo za tehnično ustreznost kolesa, kar potrdi policist ali pooblaščen oseba z izdajo nalepke »Varno kolo«. Učenci ob pisnem dovoljenju staršev opravijo teoretični preizkus znanja in praktično vožnjo na spretnostnem poligonu ter na cesti. Z uspešno izkazanim znanjem si pridobijo izkaznico o opravljenem kolesarskem izpitu. Starši s podpisom izkaznice potrdijo, da bodo skrbeli za tehnično ustreznost kolesa in da dovolijo kolesarjenje na javnih prometnih površinah.

6. 6 DAN DEJAVNOSTI - ŽIVI ZDRAVO, POTUJ TRAJNOSTNO

V evropskem tednu mobilnosti se izvede dan dejavnosti na temo Živi zdravo, potuj trajnostno, kjer se učenci seznanijo s prometnimi potmi v okolici šole, s semaforiziranim in nesemaforiziranimi prehodi za pešce in kolesarje, pomenom vidnosti v prometu ter prometnimi

znaki v bližini šole. Četrtošolci obiščejo policijsko postajo v Gornji Radgoni in se seznaniijo z delom policistov, njihovo opremo in prostori.

7. ZAKLJUČEK

Načrti šolskih poti so dokumenti posameznih šol, podpisani s strani njihovih vodstev (pripravljalcev načrtov in ravnateljev), objavljeni in dosegljivi tako za šolarje in njihove starše, kot tudi za vso zainteresirano javnost. Za učinkovit načrt šolskih poti je torej potrebno stalno ažuriranje načrtov in spremljanje prometnih ureditev v območjih šolskih okolišev. Pri tem je ključno tudi spremljanje načrtov s strani lokalnih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki, skupaj z občinskimi pristojnimi službami, predstavljajo strokovno oporo osnovnim šolam pri izdelavi aktualnih in učinkovitih načrtov, hkrati pa tudi bdijo nad aktualnostjo in usklajenostjo le-teh z dejanskimi razmerami na prometni infrastrukturi. V zvezi s tem so torej lokalni sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu tudi kontrolno-posvetovalni organi, ki spremljajo ažurnost in kvaliteto načrtov šolskih poti.

8. LITERATURA IN VIRI

- Prvi koraki v svetu prometa

(chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.avp-rs.si/wpcontent/uploads/2012/02/prvi-koraki-v-svetu-prometa.pdf)

- Smernice za šolske poti (Smernice za izdelavo učinkovitih načrtov šolskih poti, kriteriji in pregled varnosti na šolskih poteh ter označevanje šolskih poti). Javna agencija RS za varnost prometa. 2016

- Spletna stran (<https://www.avp-rs.si/>) in Portal SPV (<https://portalspv.avp-rs.si/>)